

Težave cenilcev

V ČETRTEK, 19. aprila 1973, je bila 7. redna seja občinske konference ZKS Ljubljana-Siška, ki je analizirala dosežene rezultate pri uresničevanju ustavnih dopolnil v občini!

Na seji občinske konference ZKS Ljubljana-Siška so pregledali, kakšni so pravzaprav rezultati pri uresničevanju ustavnih dopolnil oziroma ustanavljanja TOZD v njihovi občini od 1. 10. 1972 do danes.

Analizo in stališča v zvezi z izpolnjevanjem XXI., XXII. in XXIII. amandmaja v delovnih organizacijah s šišenskega območja, je izdelala komisija za družbenoekonomsko politiko, ki je ugotovila, da med 5. in 6. sejo občinske konference ZKS v občini Šiška ni bilo prevelikega napredka pri uresničevanju ustavnih dopolnil. Na 6. seji konference je bilo ugotovljeno, da sta bila do februarja 1973 sprejeta šele 2 samoupravna sporazuma, da je imelo izdelan program le 13 delovnih organizacij in je program sestavilo le 12 delovnih organizacij. V 18 delovnih organizacijah so izjavili, da ne potrebujejo programa za uveljavljanje amandmajev. Od tedaj pa do 7. seje konference je bil storjen relativno precejšen korak na tem področju. Zadnji podatki nam povedo, da so v 13 delovnih organizacijah že sprejeli in podpisali samoupravni sporazum (in ustanovili skupno 39 TOZD). Enajst delovnih organizacij je do sedaj že pripravilo, oziroma so že sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela in ga dali v javno razpravo kolektivu. V 10 delovnih organizacijah so samoupravni sporazum že pripravili, vendar ga še niso posredovali v javno razpravo. Komisija za pripravo samoupravnih sporazumov dela v

Nato je uvodni poročevalec zaključil svoje poročilo: »Mnenje naše komisije je, da prav manjše organizacije lahko zelo hitro in tudi efektivno pristopijo k izpolnjevanju ustavnih dopolnil, ker nimajo problemov s tehnično-organizacijskimi prijemi, ki pri večjih podjetjih podaljšujejo sam postopek. Zavedati se moramo, da izpolnjevanje ustavnih dopolnil ni tehnično organizacijsko prestrukturiranje delovne organizacije, ampak bistvena sprememba samoupravnega sistema, ki je odločilno za nadaljnji razvoj naše družbe, ker gre tu za oblikovanje o pogojih in rezultatih svojega in celotnega združenega dela!«

V razpravo se je vključil tov. Boris Črne, član OK ZKS Ljubljana-Siška, ki je predsedoval seji. Poudaril je, da so rezultati, ki so bili doseženi v Šiški, relativno ugodnejši od rezultatov v drugih slovenskih občinah, vendar pa moramo politično in strokovno akcijo še vedno nadaljevati, predvsem v manjših delovnih organizacijah.

Obotavljanje pri ustanavljanju TOZD bo zaviralo uveljavitev bodočega delegatskega skupščinskega sistema — je poudaril Danilo Sbrizaj, predsednik Skupščine občine Ljubljana-Siška, ki je kot gost prisostvoval pomembni seji konference, ter nadaljeval, da je do podobnih rezultatov prišla tudi skupščinska komisija, ki spremlja uveljavljanje »delavskih amandmajev«. Postavil je še vprašanje, zakaj v negospodarstvu ne uresničujemo ustave — saj le-ta ne ločuje združenega dela — zakaj ne ustanovljajo TOZD, spreminijo samoupravne akte; ne le formalno, delavci morajo povsod dobiti pravice, ki jim pripadajo.

POLITIČNA AKCIJA ŠE VEDNO POTREBNA

13 šišenskih kolektivih. V 25 delovnih organizacijah še niso ukrenili ničesar za uveljavitev dopolnil. (V teh 25 organizacijah je skupno le 1639 zaposlenih). Nato so še delovne organizacije (22), ki že predstavljajo TOZD v okviru združenih podjetij.

Iz poročila smo izvedeli, da so v Šiški po pismu tov. Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, razpravljali o ustavnih dopolnilih: komite in občinske konference ZKS dvakrat, skupščine občine in občinske konference SZDL enkrat, organizacije ZK v delovnih organizacijah 72-krat, sekretariati organizacij ZK 57-krat, širši politični aktivni v kolektivih 50-krat in kolektivni delovnih organizacij so sprejemanju amandmajev XXI. in XXII. o ustanavljanju TOZD govorili 49-krat.

Na koncu svojega poročila je Viktor Meglič, predsednik komisije za družbenoekonomsko politiko, navedel vzroke, ki zavirajo uveljavitev amandmajev:

»Vzroki, ki so jih navedla tista podjetja, v katerih še prav ničesar niso storili, so v glavnem premajhno število zaposlenih in v teh organizacijah so prepričani, da je to pogoj za popolno abstinenco pri uveljavljanju amandmajev. Ostali vzroki so nepomembni. Pri tem lahko vidimo, da je ena od osnovnih slabosti pri dosedanem delu v tem, da akcijo vodijo le v večjih delovnih organizacijah, ni pa vsem še do danes jasno, da mora biti postopek oblikovanja TOZD opravljen v vseh delovnih organizacijah tudi v tistih, ki ne bodo združevale oziroma organizirale več TOZD. Pri tem je zelo pomembno, da sprejmejo odločitve vsi zaposleni ne pa le delavski svet ali drugi organi samoupravljanja.«

Razprava je opozorila še na vedno nerešen problem samouprave v ljubljanskem zdravstvu, na organiziranje gospodarstva v Ljubljani (gospodarstvo uveljavlja amandmaje in ni samoupravno povezano, negospodarstvo pa je organizirano v različnih samoupravnih skupnostih, ne uveljavlja pa ustavnih dopolnil?), da posamezne delovne organizacije dosegajo pri uveljavljanju dopolnil le svoje optimalne rešitve, ki jih postavljajo dosedaj razvita samouprava v teh delovnih organizacijah.

Konferenca je v sklepkih zadolžila komite, da reši te probleme. Ker je bilo v razpravi veliko pripomb o obveščanju in vprašanju o delavski kontroli, so se dogovorili, da posvetijo posebno sejo konference samo tej problematiki.

V naslednji točki so bili člani konference seznanjeni s političnimi dogajanjem in razmerami v tovarni farmacevtskih in kemičnih izdelkov Lek. Sekretar komiteja OK ZKS Ljubljana-Siška, Leopold Krebelj, je spregovoril o vzrokih za nastale politične probleme v Leku, kakor tudi o akcijah, ki so v teku za njihovo odpravo.

Konferenca je v celoti podprla akcije in prizadevanja komiteja za rešitev nastalih problemov, predvsem za okrepitev OZK v Leku, idejno-politično enotnost pri delu OZK in za hitrejši razvoj samoupravnih odnosov v kolektivu!

Konferenca je nato še izvolila (soglasno) predlagane kandidate za 4. sejo konference ZKJ in verificirala nove člane CK ZKS in člane predsedstva ZKJ.

B. Č.

DOLOCANJE vrednosti nepremičnin je zahteven posel, o tem pač ni nobenega dvoma. Seveda so nekateri ob tem bolj prizadeti, zlasti še, če so bili na račun te zahtevnosti kakorkoli oškodovani pri prodaji ali nakupu. Večkrat lahko slišimo, češ, tile cenilci delajo tako, »od oka«, kar je seveda prenačljena izjava, ki pa vendarle kaže na določen problem. Dejstvo je, da so razlike v ocenah zapriseženih sodnih cenilcev tolikšne, da včasih že presegajo meje »tolerance«. Nadvse zanimive situacije nastajajo ob soočanju cenilca komisije za ugotavljanje izvora premoženja in pa cenilca, ki ga je predložil lastnik spornega objekta (čeprav se delo tu malo razlikuje od tistega ob prodajah). Da je ta rezultat soočenja navadno porazen, seveda ni potrebno posebej poudarjati. Posledice so v tem primeru nekolikantj nadležnejše in bolj neprijetne (za osumljenega občana namreč), kot pri prodaji in nakupu nepremičnin, toda problem je kljub temu enakega izvora: pomanjkanje objektivnih meril za ocenjevanje.

Vse to so imeli pred očmi na skupščini mesta, ko so sprejemali odlok o povprečnih gradbenih cenah stanovanj in povprečnih stroških za komunalno urejanje gradbenih zemljišč ter o osnovah za izračun povprečnih cen zemljišča na območju mesta Ljubljana. Dobili smo tudi nov pravilnik o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja in ob tem upali, da bo to pripomoglo k enotnejšemu določanju vrednosti nepremičnin. Vendar pa — rezultati še vedno niso takšni, kot bi jih želeli, nekonsistentne ocene cenilcev tudi sedaj niso redkost. To je spodbudilo delavce javnega pravobranilstva, da so organizirali pogovor z nekaterimi cenilci, na katerem so ugotovili, da nekatere stvari še vedno niso jasne in razčiščene. Udeleženci so zato izrazili željo, da bi na seminarju ali posvetovanju republiški sekretariat za urbanizem razpihal meglice, ki se še vlečejo na tem področju. Da je to dobra ideja, so se strinjali vsi, tudi strokovnjaki pravobranilstva; takšno posvetovanje bi bilo zelo koristno — tako za cenilce kot za prizadete občane. Toda, vendarle je ostalo samo pri zamisli. Zakaj?

TRHLI MOSTOVI

OBCANI, ki se vsak dan vozijo čez tacenski most, imajo lahko vsaj eno tolažbo — v Ljubljani in okolici nikakor niso osamljeni, saj imamo pravcati »muzej mostov v naravi« (prulski most, šentjakobski, v Štepanji vasi itd.). Ko so te gradbene mojstrovine postavljali, so bile seveda statično dimenzionirane, toda konjske vprege in bicikliste so zamenjala težka vozila, ki dan za dnem rahljajo varnostni faktor mostov. Leta 1971 smo imeli primer, na katerem bi se lahko sedaj učili, pa tega pač ne znamo početi. Takrat je inšpekcijska služba pošiljala razne odločbe in kazni podjetju Ljubljana transport, ker je to preobremenjevalo most v Vrbljenju. In ta reč se je nekega dne naveličala ter se sesula pod avtobusom, v katerem na srečo takrat ni bilo potnikov. To pa seveda ni osamljen primer, tudi danes, po dveh letih, bi jih lahko našli. Ukrepajmo, ne učimo se vendar samo na lastnih napakah!